

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

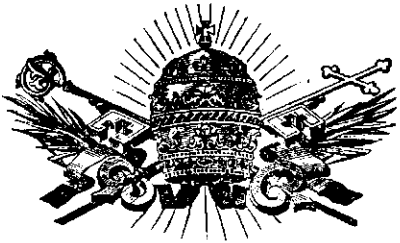
Foaie apare în fiecare
Sâmbătă

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dactiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XVIII.****Blaj, 29 Februarie 1908.****Numărul 8.**

Alocuțiunea S. Sale Pontificelui din prilejul sărbătorilor în onoarea sf. Hrisostom.

Vă mulțumim din inimă Domnule Cardinal, asemenea și membrilor din comitet pentru multele ostenele ce le-ați adus, ca serbarea jubileului de 15 veacuri a eminentului părinte al Bisericii Ioan Gură de aur să fie cât se poate mai strălucită, și ca și Domniilor Voastre mulțumim Venerabilului Patriarh, și tuturor celorlalți onorați și foarte iubiți Frați și Fii, cari au venit din Orientul depărtat între atâtea neajunsuri, ca să facă cât mai solemnă pomenirea acestui sfânt în capitala lumii catolice. După cum am azistat Noi ieri cu cea mai mare promptitudine la liturgia pontificală solemnă, carea ne-a străpus în timpurile sfântului Ioan Gură de aur în bazilicile din Antiohia și Constantinopol — așa Ne bucurăm Noi azi, că Domniile Voastre sunteți încă adunați aici, ca să dați o nouă dovadă despre alipirea Domniilor Voastre de biserica catolică și de Scaunul Apostolic, cum și despre conformitatea Domniilor Voastre perfectă cu învățătura lui Isus Hristos, al cărei păzitor e Biserica catolică. Dăre-ar Dumnezeu, ca așa să Vă pătrundă pe Voi dragostea Domnului ca a Noastră. Pe toți să Ne pătrundă, și pe alți Frați și Fii, cari sunt departe de centrul unității catolice. Căci Nouă Ni-e plăcut, să Ne aducem aminte mai pe sus de toate de gloria și meritele neasămănate, ce și le-a câștigat Orientul. De fapt acolo e leagănul răscum-părării neamului omenesc și acolo s-au clădit începuturile creștinismului. De acolo s-a revărsat ca și un torent puternic bogăția bunurilor neprețuite, cari au adus Evangeliul peste Apus. Și nici când nu se va stinge gloria acelor Orientali eminenti, cari purtați și conduși de spiritul creștinismului au ajuns la culmea cea mai înaltă a adevăratei mărimi, și mulțumită sfințeniei, învățaturii, isprăvilor lor au lăsat moștenire neamurilor de mai târziu gloria numelui lor. Petrecându-le acestea prin minte, Ne simțim pătrunși de un dor viu ca și înaintașii Noștri, să Ne încordăm toate puterile, ca să se reîntoarcă în întregul Orient virtutea și mărima de odinioară în vechea ei înflorire, și să fie delăturate toate ideile și prejudițiile

false, cari au pricinuit desbinarea cea fatală. Biserica, departe să fie nedreaptă și parțială față de popoarele Orientului, nici când n-a încetat să le tracteze cu dragoste de mamă. Dacă cetești Sinaxariul ori bulariul roman, actele conciliilor universale și particulare din Apus, cum sunt celea dela Clermont, Lyon, Florența, Trient, ori mai ales istoria celor 15 veacuri, va fi cu neputință să poți face ceva imputare papatului, că ar fi fost aspru și numai în un act față de Orient, ori că s'ar fi arătat indiferent.

CăliNDARUL Nostru a dat în sine loc de cinste tuturor sfinților episcopi și părinților bisericii Orientale. liturgia noastră e plină de omiliile lor celea înțelepte, ordinațiunile Papilor arată o îngrijire continuă de interesele acelei biserici, și în multe puncte ale disciplinei bisericești s-a îndestulit Apusul cu apărarea tradițiilor proprii, și s-a arătat cu multă indulgență față de biserica orientală. Ori n-a sancționat sfânta maică Biserica cu gând de pace proedria Constantinopolului peste ceilalți patriarhi ai Orientului cu auctoritatea ei supremă? N-au fost Papii, cari au chemat toate națiunile creștine să ridice blăstămul ce apăsă cetatea ucigașe de Dumnezeu, și să scape Ierusalimul de jugul păgân? Și dacă n-au dus la isbândă atâtea ostenele, atunci cunoașteți cauza din punct de vedere omenesc. Nu e mirare, că Orientalii nu s-au alăturat la Latini pentru apărarea lorurilor sfințe, căci n-au voit să asculte rugărilor Bisericii pentru libertatea lor proprie, și ca fii răsvrățitori au preferit jugul cel mai greu față de gingășia unei mame.

În butul acestora nici de atunci n-au încetat Papii să plângă soarta nefericită a atâtor fii: ca să pomenim lucruri, ce nu stau așa departe, e destulă dovadă pentru aceasta enciclica lui Piu IX din 6 Ianuar 1848, și invitarea lui amabilă, în carea același Papă la 8 Septemvrie 1868 a invitat cu iubirea cea mai însuflețită și mai gingașe, cu dorul cel mai fierbinte al păcii și al reunirii să participe la conciliul vatican pe toți episcopii desbinați, și i-a rugat fierbinte să urmeze pe înaintașii lor, cari au ascultat glasul Papilor Gregoriu X și Eugen IV, ce i-a chemat la conciliul din Lyon și la cel din Florența. E de ajuns înainte de toate să pomenim iubirea amintită a Înaintașului Nostru Leo XIII, care totdeauna ocupându-se cu acel gând, n-a cruțat rugăciuni, sfaturi și jertfe, și într'un moment solemn, ca să deie expresiune unei predilecțiuni asemenea a-celeia de carea se bucură un fiu, care se întoarce la sinul tatălui său, i-a dat unuia titula, decoratiunile și demnitatea de episcop, chiar în contra regulilor disciplinei bisericești, cari i-s-au fost dat lui pe cale nele-

gală de unii preoți desbinați de unitatea catolică. De aceea n-are Orientali Venerabili Frați, alți dușmani, decât desbinările sale, greșelile sale și patima, cari l-au făcut obiect de jucărie mai întâiu împăraților, apoi dușmanilor săi neimpăcați. Și ce a mai rămas din demnitatea Orientului e singur aceea, ce a avut curajul să se pună sub influința cea binefăcătoare a Romei. Voi sunteți Venerabili Frați, cari în sărăcie și lipsă păstrați cu cinste sfințele tradițiuni ale înaintașilor Vostri. Voi sunteți, cei ce grijiți de frații Vostri, Voi sunteți bucuria și coroana Noastră. Când Vă întoarce-ți deci în patriile Voastre, spuneți tuturor, că vrednicia și strălucirea Orientului nicăiri nu se prețuește atâta ca în Roma. Aici se țin în mare cinste diferitele rituri orientale, în multe biserici se celebrează după acelea rituri, cari de multe ori se împreună cu ceremonia papală. Spuneți, că este o congregațiune specială, care are să vegheze susținerea și curățenia acelor rituri. Spuneți, că Propaganda trimite în fiecare an preoți tineri indigeni la toate părțile Orientului, pe cari i-a nutrit și crescut în tradițiile pure ale țărilor lor, și acestora le impune obligământul, să rămână credincioși diferitelor rituri ale națiunilor. Spuneți, că Roma așa e de îngrijată să încunjure ori ce pretext de desbinare, de se opune cu stăruință zelului neofitilor, cari vreau să treacă la ritul latin. Spuneți că Orientul rămâne totdeauna țara aurorii, și că țărnișii lui surizători nu vor încetă a ne trimite în coace lumina naturii; dar după ce Domnul a ales Roma să fie testamentul legii noue, așa de acolo trimite soarele razele adevărului și ale grației, după cum au recunoscut-o aceasta cu multă bărbăție orientalii cu așa multe prilejuri.

Spuneți în urmă, că Papa nutrește față de ei o dragoste specială, și dorește ca prin mijlocurile întru tot laudatului sfânt, a cărui pomenire o prăznuim, să se restaureze în bisericele orientale statul celor dintăiu veacuri creștine, căci din Orient au fost chemați să cărmuiască biserica lui Hristos un Anaclet, un Evarist, un Telesfor, un Zosim, un Teodor și ceilalți până la Gregoriu III. Spre acest scop Ne rugăm fierbinte la Păstorul Suprem întru smerenia inimii Noastre, să lumineze cu lumina lui cea cerească mințile atâtor oameni, cari umblă pe căi ratăcite, și să verse în inimile lor curajul martirinos, care să-i facă capabili, să se întoarcă în unicul staul a lui Hristos, și să recunoască pe unicul păstor al întregii Biserici. Într'aceea primiți binecuvântarea Noastră Apostolică ca zălog al mulțumitei Noastre deosebite.

Sărbători jubilară în amintirea Sfântului Ioan Gură-de-aur.

— raport special. —

Roma 13 Faur n.

În scrisoarea trecută pomenisem, că în 12 a. c. avea să fie o sărbătoare și mai solemnă și mai splendidă fiind de față Patriarhul Melchit al Antiohiei Ciril al VIII. în prezența și cu participarea S. Sale Papa Piu X. Acea sărbătoare acuma s'a săvârșit, și plin de bucurie grăbesc să comunic și iubitorilor cetitori amintirile neperitoare, ce le-a lăsat în toate inimile această sărbătoare atât de măreată, atât de universală și de impunătoare. De mult — ori doară niciodată dela trista desbinare în coace, nu s'a manifestat atât de viu, atât de poruncitor și de vorbitor simțământul acela ascuns, mai adormit sub spuza credinții — al înfrățirii, al alipirii, al dragostei împrumutate în sânul sf. Biserici, ca în toate acestea sărbători aniversare a Marelui Gură-de-aur, dar mai ales în cea din 12 Februar.

Răsăritul și Apusul cu o râvnă sfântă și pe întrecute, au pus în mișcare tot bunul gust, tot simțământul de evlavie, ca să poată onora cât mai solemn, și în chip cât mai vrednic acest mare Luminător al întregii sf. Biserici; această Punte de trecere din răsărit la apus; acest Canal de comunicațiune religioasă din toate vremurile între membrele atât de vast estinse ale sf. Biserici. Când vezi această mișcare inimată, desinteresată și nobilă, nu poți să nu te agitezi și să te miști și tu cu mulțimea ce să mișcă, condusă de un singur gând și scop: gloriificarea sfântului și mărirea sf. Biserici; nu poți să nu te încălzești și să te aprinzi și tu de zelul Răsăritului, mândru de acest fiu al său favorit și glorios, de cel mai ales

dintre toți fiii săi, al cărui leagăn și acuma după veacuri lungi îl încununază cu flori și-l înveselește cu cântece; nu poți să nu fi fermecat și tu dimpreună cu Apusul de acea tărie morală, de frumuseța și sfințenia vieții a acestui fiu de cruce al său, pe ale cărui moaște și mormânt an de an aduce jertfe de laudă rugăciuni și înmuri.

Noi am văzut în sărbătoarea aceasta leagănul și mormântul sfântului unindu-se după 1500 de ani. am văzut în aulele Vaticanului Răsăritul și Apusul dându-și sârutarea păcii; am văzut și am înțeles toată înșămăntatea faptului. Dare-ar Cerurile să o cuprindă odată toți.

În ziua de 12 la 1/2 10 după alte festivități mai mici, fu celebrată liturgia solemnă de Patriarhul Ciril VIII. în Aula „della Beatificazione“ a Vaticanului.

Trecerea procesiunii din Salele Borgia în Capella Sixtina era simplă, căci episcopii nu erau încă îmbrăcați în vesmintele sacre..

Când intrarăm sub bolțile grandioase ale Capellei, pe a cărei pereți puțin cețoși vorbesc ochiului cu graiu atât de viu și de dulce nemuritorul concepțiuni ale marilor măestrii de artele frumoase, ai glorioșilor favoriți ai muzelor Michel Angelo, Raffaello, Guilio Romano. Corul începuse să întoneze „Polycronion“ („La mulți ani.“) Un fior de plăcere și de emoțiune sfântă te cuprindea la auzul acordurilor melodioase, și la vederea acelor monumente de artă neîntrecută datorite simplului și evlaviosului Michel Angelo.

După ce se îmbrăcără episcopii și Patriarhul, procesiunea se îndreaptă spre sala „della Beatificazione.“

Cortejul Patriarhului era ordonat astfel: Înainte mergea crucea cu două ripizi și două sfeșnice, imediat urmă Colegiul grec doi cu doi, după el venia corul compus de studenți din coleg. grec, bohem, austro-ungar, apoi

urmau lectorii: Noi 5 Români, 2 Ruteni, 2 Greci și 1 Rus, din dăruț veniau 10 preoți, 6 arhimandriți, 7 episcopi cu diaconii lor: Monsign. Abate de Grotaferrato Pellegrini. Epp. melchit de Nazaret, Epp. melchit de Beyruth; Epp. melchit de Ptolomaida, Arhi-ep. rutean din Lemberg, Epp. melchit din Damasc și unul de ritul greco-bulgăresc din Roma și mai pe urmă Patriarhul cu toiagul păstoresc. — Coridoarele pe unde treceam noi și salele prin cari eram conduși, erau pline de lume curioasă, carea neavând loc în sala ceremoniilor, au primit bilet de a vedea cel puțin procesiunile. Erau de față monsignori, camerari papali, clerici și călugări, laici de tot sexul și etatea și diferite orduri de călugărițe. Procesiunea trecea printre două șiruri de jandarmi pontificali ce dădeau onorurile. Ne întoarcem apoi spre stânga; suim 3—4 trepte și iată apare înaintea noastră în toată pompa ei regală Sala de „beatificazione.“ Corul începe din nou intonarea „Polycronion.“ Era un spectacol grandios, să vezi atâta lume adunată la un loc să vezi mii de ochi țintiiți cu admirare asupra acestui cortej. Toată privilegiștea avea ceva elegant, nobil și solemn — pe ori unde îți rătăcea ochiul nu vedeai decât bărbați în frac și cravată albă, doamne în haine negre și cu vâl de dantelă neagră pe cap, ori tinere înflorind ici colo prin mulțime în hainele lor albe, candido și cu vâl de dantelă crem pe cap. Sala aceea lungă-lungă, cu cerimea ei atât de înaltă, acoperită de figuri aurite, cu ferestrele largi, ca niște poarte de palat, dela a căror laturi atârnavu perdele ușoare de mătăasă albă fină, ca pilastrii acoperiți de vâl de purpură și încinși cu frambii de fir de aur; cu ingeri ce stăteau nemșcați deasupra coloanelor în pușcărie simbolică cu aripile aurite întinse și cu trimitțile asemenea aurite gata să

FOIȚĂ.

Idile sfărâmate.

de Antonio Fogazzaro. Trad. de Grațian.

(Continuare și fine).

— Imposibil, răspuse. — Și apoi nici n'ar fi cu cale să ne cunoaștem prea bine, pentru că după calculul omenesc, nici așa nu ne vom mai vedea în viață. Fără, am văzut un lămâi frumos în grădină, din acela cu plăcere primesc o crenguță.

— Oare să nu ne mai revedem niciodată? — am reclamat, plecându-mi lopata înainte.

N-a răspuns nimica, fraparea i-a amuțit buzele. Câteva clipe ne-am privit fără un cuvânt, apoi cu un suris grațios a întrebat:

— Cum numai s'a exprimat tata ieri? Vâslează, vâslează! Mi-ar plăcea — adause dânsa — se pot pleca încă mâne de aici, cu tata. Dacă l-aș putea cumva convinge despre lucrurile monstruoase, ce mi-le-ați povestit D-Voastre mie.

— Și dacă v-ar crede lucrurile acelea, a-ți pleca mâne?

— Negreșit; cred, că ar fi absolut necesar.

— Și unde mergi?

— În America.

— Și dacă eu aș stă în ajutorul dumniavoastre, ca părintele D-Voastre să se convingă de lucrurile acestea monstruoase, avere-ai un strop de mulțumită față de mine, m-ai putea da uitării, în America?

Miss Harriet încet și cu sfială mi-a întins mâna, eu aruncând lopata, îndată i-am cuprins-o într'ale mele.

— Îți voi stă în ajutor, miss Forest și te asigur de succes.

E de neerezut, cum mi-ați căzut dumniavoastră de dragă într'un timp relativ scurt. Aș fi în stare să mă fac contrar mie, numai să Vă pot vedea pe D-Voastră fericită. N-ași merită, să Vă trageți mânușile de pe mâni? Și-a scos mânușile, iar eu ne-băgând în seamă, că ne-ar putea observa cineva de pe țârm, i-am dus mâna albă, frumoasă, la buze, carea de surprindere s'a făcut rece ca ghiata.

— În adevăr, curios lucru — zisă apoi surizând — că încă nici nu-ți știu numele.

Îl-am spus. Apoi a ajuns pe tapet, literatura engleză și romanele aceleia, de cari aveam cunoștință și unul și altul. Mi-s'a dat un prilej potrivit ca să-mi pot vărsa focul din inimă, dar Harriet încă a putut dovedi, că nici dânsului nu-i displac. Cu deosebire mi-a căzut bine, că dintre toate romanele lui Dickens, atât ei, cât și mine ni-a plăcut mai mult, romanul „Tale of two Cities“ și, că dintre toate persoanele cu roluri, mai bine i-a plăcut Sidney Carton.

Nespus de mult m-am bucurat, că inimile ni-s'au unit într'un punct fie cât de mic. Apoi s'a trecut vorba la Valsolda. Numai acela poate într'adevăr cuprinde și gusta farmecele ascunse ale Valsoldei, care are un simț delicat și excepțional față de marea natură. Poporul de rând nu-i neap pentru aceasta. Harriet a confirmat ceea ce spusese de mine. Am întrebat-o, că plăce-iar să locuiască în ținutul Valsoldei.

— Nu, răspuse. — Cel puțin așa cred eu. Atotputernicul m-a înzestrat cu un natură deosebit. Valsolda mie-mi pare un port prea neînsemnat, eu însă mă doresc la largul mării, acolo voiesc să trăiesc și să mor.

Încă înainte de a fi sosit în S.-Mamet, am făcut atență pe miss Forest, ca să spună toate tatalui său cât mai de grabă. Eu apoi îl voi convinge despre adevărul celor spuse. Din nou mi-a întins mâna.

— Mulțumesc, zise. — Rămâi cu Dumnezeu! — adause zimbând grațios. — Ar fi mai bine să ne luăm adio unul dela altul acum, până când suntem singuri.

— Dar eu — răspusei — vă duc înapoi la Lugano.

— Ți-ar plăcea? N-ar fi mai conștient să ne luăm rămas bun? Simplu luăm un gondolier adevărat, care Vă poate duce gondola acasă. D-Voastre îmi predați ramura de lămâie și apoi ne despărțim. — La asta eu am răspuns oficios, că n-aș putea cândva

vestească cu ele universului întreg decisiunile, ce se aduc aci, — avea mai în fund altarul vast, și de-a dreapta lui tronul Patriarhului, iar de-a stânga, în locul de onoare, tronul Papei ridicat înalt și acoperit de un văl de fir de argint și de catifea crem, își părea o lungă naie luminată și împodobită ce mișcă încet, încet în ape liniștite.

În această sală intrăram noi, și trecăram încet până la altar, unde ne așezăram la locurile noastre.

După un minut două de așteptare o nouă șoaptă, o nouă mișcare se născu în mulțime; Toate privirile se îndreptară spre ușa bisericii. Comandele ofițerilor răsunau din nou: venea Papa. El era purtat pe tron, de unde binecuvântă la dreapta și la stânga mulțimea, ce se plecă umilit. Era nespus de impunătoare, de simpatică și de maiestoașă figura acestui Cap al întregii Biserici: Carele își purta tiara și era îmbrăcat în palin tradițional, ce-l reprezintă ca pe Capul Universal al tuturor riturilor și ca pe stăpânul triplei puteri!

Cortejul era lung și demn numai de un Papă. Înainte mergea un grup de soldați elvețieni, cu uniformă și arme medievale; imediat după ei veniau canonicii, apoi toți Priorii ordurilor călugărești; grupul episcopilor, arhiepiscopilor și-a patriarhilor, atât orientali, cât și occidentali; urmă grupul de 25 cardinali, în urmă căror înainta tronul Papei încunjurat de garda nobilă, și palatină. Ajungând dinaintea altarului tronul fu lăsat jos, și Sfântia Sa după o scurtă rugăciune ocupă tronul dela stânga altarului, pregătit pentru dânsul. La dreapta sa mai jos, era corpul diplomatic, la stânga alte demnități înalte eclesiastice, în fața sa era tronul Patriarhului Ciril și-al episcopilor orientali celebranți, mai în jos puțin: cele două

surori și nepoata Pontificalui, și mai în jos în centrul Aulei erau cardinalii cu secretarii lor.

Abia se așezară toți, când grupa cardinalilor se mișcă către tronul Papei și începă ceremonia „dell' ubidienza,” după care sf. liturgie se înțelege cu toate ceremoniile speciale pentru demnitățile, ce o celebrău. Observă binecuvântările și alte rugăciuni mai scurte și de senz universal le făcea Papa după ritul și în limba greacă. Lumea se miră de această faptă a Papei ne mai auzită, în istoria ceremoniilor papale. Dar pe cât era faptul acesta de surprinzător, pe atât era și de măreț și de îmbucurător. Încât toți plini de îndestulare și mângâiere s-au depărțat, dela aceste funcțiuni sacre. Eu am auzit în jurul meu voci pline de entuziasm și mândrie la adresa Papei: „Papa a cântat și grecește; acuma a închis gura la toți“.

Nici nu era într'adevăr o altă concluziune mai dreaptă și mai adevărată după atâtea calumii și acuzări de intoleranță, de bigotism apusan, ce le aruncă Papilor oamenii scurți, la vedere și la pricepere, cari cu săla vreau să pună pe Papa idei și principii înguste, egoistice și superbe, ca acelea din cari ei înșiși nu pot să iese.

Din toată ceremonia notez numai trei puncte; primul: că sărutarea păcii o dăde Pa tiarhul Ciril. Cardinalului Rampolla delegatului și promăvătorul acestor festivități, dânsul apoi o dăde Papii; al doilea, că la consecrațiune Papa să scoborâ de pe tron, veni înaintea altarului și ingenunchin la treptele lui, adoră sfânta Jertfă; iar al treilea fu binecuvântarea finală, ce o dăde Papa în limba latină.

După sf. liturgiă cortejul nostru să formă în acelaș mod cum intră. În scurt după noi să puse în mișcare și procesiunea

Papei, carele, acuma să întorcea pe picioare, binecuvântând cu un suris plin de bunăvoință poporul, ce-l privea cu evlavie și iubire. Așa se săvârși sărbătoarea asta atât de mult dorită atât de însămnată în istoria bisericii. Dacă cineva s'a bucurat, și a gustat din mângâierea festivității aceea a fost Ciril Patriarhul: aceasta persoană blândă, bună, simplă și sinceră. Înfinite sunt învățăturile ce să pot trage din acest fapt: grandios și unic în felul său, și nespus de mare ar fi folosul lui, chiar și pentru cei-ce nu privesc cu încredere la Papa și biserica apusană dacă fără preocupățiune, și pasiune ar cunoaște cătuși de puțin mintea și inima Papei. Dar să las ca Papa însuși să-și esplice, să-și manifesteze cugetele și dorințele, trimitându-vă discursul acela neîntrecut în frumuseță și plin de adevăr istoric, ce ni l-a ținut în 13 Februarie în audiența ce ne-a acordat-o nouă, cei de riturile răsăritene Bine ar fi, ca discursul acela, să-l publice și celelalte foi ale noastre.

Ca închiere notez că tot în 13 a. c. mai fu aranjată o festivitate literară cu concerte declamații, muzică și discursuri în limbile răsăritene și apusene în onoarea Sfântului Ioan Gură-de-aur. Au luat parte la ea, șapte cardinali grupul episcopilor orientali despre cari am vorbit mai sus, și o mulțime de laici, domni și doamne.

Fie deci binecuvântată și mărită memoria acestui Mare Sfânt, carele după atâtea seclii și astăzi trăește atât de viu în inimile tuturor credincioșilor și al cărui spirit mare și azi leagă atât de strâns și ține unite membrele sf. Biserici!

Victor.

schimbă acest rămurel de lămâie într'o salbă de flori? Nu m-a înțeles, ori n-a voit să mă înțeleagă. N-a dat nici un răspuns. Dacă m-a priceput, poate a cugetat, că cuvintele mele is niște fraze poetice numai, neprecugetate și necoapte. Eventual poate să fie avut și alte motive, eu nu știu.

— Cale bună! — am zis cu amărăciune. La salutul meu a răspuns c'o inclinare ușoară din cap, și m'ai mult nici n-am mai vorbit laolaltă.

Deja sir Forest și soții ne așteptau la țerm. Miss Harriet cu ceilalți s'a depărțat, ca să ia cina, eu însă deocamdată am declarat, că am de lucru, dar peste un ceas iarăși voi putea stă la dispoziție.

Am reîntors cu barca în Oria m-am îmbrăcat cinstit, crenguța de lămâi am înfipț-o la nasture și cu servitorul meu m-am întors în S.-Mamett; ne-am cam grăbit, cu atât mai tare, că și ceriul a îmbrăcat o față amenințătoare.

Am mers în otelul „Stella d'Italia,” unde cină familia Forest, și mi-am trimis charta de vizită. Indată am fost primit. M-am recomandat lui sir Forest. Mi-am cerut scuzele într'o limbă engleză, stricată, că eri când dânsul și domnișoarele au avut lipsă de barcă, am cutezat c-o prefacere nevinovată, a o pune a mea la dispoziție.

Domnul Forest a roșit și a ajuns în încercătură; să putea vedea pe el, că nu știă

ce să facă, să-mi mulțumească, sau să-mi facă reproșuri, pentru glumă nesărată. Miss Harriet însă, privea surizând mulțumită. Miss Bertha din contră mirândușă și-a fixat ochii pe mine, neînțelegând nimica din tot lucrul. Eu m-am întors spre Roberts, care mirat, încă mă măsură cu privirea, ca și când n'ar fi voit să nu mă cunoască.

Domnule — l-au agrăit — Dvoastră astăzi a-ți tractat foarte necomplezant cu goudolierul, dar din respect față de miss Harriet, vreau să fiu marimimos față de Dvoastră și voiesc să vă fac și un mic serviciu. Femeia vă anunță, că cu naia proximă vă așteaptă într-o cauză urgentă, la Lugano.

— Femeia mea? — s-a născocorât omul de nimica.

— Dvoastră sunteți în eroare, domnule! Eu nici n'am femeii!

— Sprechen Sie deutsch, mein Herr — i-am zis hotărât. Apoi am continuat nemțește: Dvoastră ar-fi trebuit să fiți eri mai precant, când a-ți vorbit cu femeia cea tină, Doriti, ca să mai repetez înaintea familiei Forest, ce-ați vorbit eri? Nu mă constrângeți cu aceasta. Vaporul ce duce în Lugano, nu peste mult va sosi aci. Adunați calabalicul și te șterge de aci, dai în grabă! Domnul nostru a stat un pic la indoială, apoi întorcându-să către familia Forest, zise într-o liniște provocătoare:

— M-am gândit eu mai înainte la

asta. Domnul acesta ce se prefăcea în pescar s'a zăpăcit. Vorbește într-o limbă neînțeleasă de mine.

Miss Harriet și tatăl său se uitau la mine, dânsa îngrijată, iar el năcăjit. Eram pregătit mai dinainte la apucătura aceasta.

— Dar dragă domnule — am continuat nemțește uitându-mă la oroloj — peste șapte minute pleacă voporul.

Dacă nu vă supuneți, pe onoarea mea, imediat vă recomand în atențiunea binefăcătoare, a polițailor Maiestății Sale, regelui italian, căci și de altfel ferbinte doresc să vă cunoască.

La acestea și-a pierdut capul și înconștiu a reflectat:

— Das ist nicht war!

M-am întors spre familia Forest și am zis surizând:

— Iată, domnul acesta vorbește într'o limbă, pe carea n'o pricepe.

Și Roberts a observat, că de data asta a comis o mare nebulie și cum c'o zi mai înainte, așa și acum au erupt de pe buzele lui niște înjurături înfiorătoare, într'o limbă ce eu n'o cunoșteam. Apoi și-a luat pălăria și arătând spre mine a zis către familia Forest:

Mă tem, că-l lovesc pe omul acesta dacă mai rămân și pe mai departe aici! În Lugano mă voi revanșa.

La chestia școalelor.

Cu cât ne apropiem mai tare de anul 1910 cu atât chestia școalelor noastre confesionale devine mai actuală și mai arzătoare! Cât vom putea mântui până la acest termen cu atât vom rămâne. Este timpul suprem deci să ne dăm bine seama de ceea-ce facem în acest restimp scurt.

În cele mai multe părți locuite de români s'a pornit o luptă vrednică de laudă pentru scăparea școlilor. Comune sărace resping ajutorul de stat și cu bucurie ieau asupra sarcina grea de a susține școlile din puținul lor avut. Îți crește inima de bucurie, când vezi o însuflețire atât de hotărâtoare pentru aceea-ce avem mai scump: pentru școală! leagănul culturii noastre naționale!

Și chiar pentru aceea o însuflețire ca aceasta pentru o cauză atât de sfântă ar trebui să nu existe nici cel mai inapoiat colț locuit de români, unde acțiunea pentru scăparea școalelor să nu fie pornită!! Doar o moștenire ne-a rămas din moși-strămoși noștri „școala și biserica,” avem deci datorie sfântă a ne ține morțâș de această moștenire scumpă!

Este adevărat nu-i vorbă, că trăim zile de grea cumpănă, că poporul e sărăcit și muncit și că lipsurile să înmulțesc zi de zi, ei dar în fața unei chestiuni atât de însemnate cum e scăparea școalelor, trebuie să uităm cu desăvârșire de toate greutatele ce ne apasă și cu puteri nouă să luptăm în-doit pentru a putea da micul obol de jertfă la susținerea școalelor noastre confesionale. Poporul jertfește de multeori pe niște lucruri de tot neînsemnate. Ar fi deci o greșală neiertată din partea lui, dacă pentru ceea-ce are el mai scump ar rămâne nepăsător.

Și dacă totuși în unele locuri să constată mai mult sau mai puțin indiferen-

tism față de mântuirea școalelor, acesta provine nu din pricina poporului românesc veșnic gata de jertfe, ci din pricina slabilor conducători firești ai lui, cari își uită de datorie sfântă de-a lămurii și îndemna poporul, ce șede întru întunecare! Numai în acest chip ne putem explica lucrul, cum adevărat în foarte multe locuri nu s-a făcut până acum chiar nimica pentru mântuirea școlii sau și dacă s-a și făcut ceva rezultatul e nul!

Dacă lămurim în deajuns poporul nostru despre situația critică în care a ajuns școala noastră confesională și dacă ne știm apropia de inima lui bună și darnică e absolut cu neputință a nu-l câștiga pe partea noastră!

Știu mai multe cazuri, când poporeni de altcum săraci, la îndemnul preotului și a mai multor fruntași de ai lor au votat salariul fundamental și cvinvenalul pretins de lege pentru învățătorul lor.

Iar dacă spre aceasta au fost în stare trei, patru ori mai multe comune sărace, oare pentru-ce să nu fie în stare și celelalte de arândul!! Sau dacă totuși unii poporeni să apară cu sărăcia, din care au prea multă parte, oare aceia, cari de altcum au stare bună și totuși cerșese cu pălăria în mână după ajutor dela stat, oare acestia cu ce se vor afla apărându-se în lipsa sărăciei!!

Ar fi de dorit deci să ne întrunim pentru o muncă mai prielnică și mai dătătoare de viață! Lucrurile mai în totdeauna cer mai multă sau mai puțină jertfă. E lucru firesc prin urmare, că trebuie să ne deschidem inima și punga, când e vorba de ajutorarea instituțiilor noastre culturale și naționale!

Este prin urmare datorie noastră a tuturor românilor de bine a pune spriginul convenit pe altarul de luminare a poporului nostru românesc. E dar timpul să cunoaștem acum odată cu toții deopotrivă rostul și în-

sămănătatea cea mare a școlii românești și apoi cunoscându-le toate acestea în fine să nu uităm încă ceva și anume: că ceea-ce ca moștenire am primit-o din moși-strămoșii noștri și noi drept moștenire avem să o lăsăm urmașilor noștri!!

Buteni în 6 Februarie 1908.

Ican Terdean.

O rectificare. Primim următoarele șire: „Szabadság” din Vászárhely, în lipsa altui material, ca să fie interesant încep a bate în preoți și bisericile românești.

Numai așa îmi pot explica cele scrise despre mine și biserica din Tirimia-mică în Nr. 27 a. c. al acelei foi; și anume: că fiind biserica săracă, în lipsa altui venit, am licitat scaunele din biserică.

E drept, că biserica din Tirimia-mică e săracă pe cum sărace sunt aproape toate bisericile și preoții românești, dar pentru aceea în lipsele noastre ne putem barem mângăia, că credincioșii noștri sunt oameni de ordine, ascultători, supuși cu frica lui Dumnezeu; tot atâtea roduri a muncii noastre grele de preoți năcăjiți.

În comunele noastre nu e nevoia ca gendarmăria să adune zăci și zăci de revolvere dela tineri de 15-16 ani, nici să audă aproape zălnic, că unul moare împușcat de revolver, altul sinucis, altul junghiat... pe cum să întâmplă acestea în comunele ungurești de pe Niragiu unde sunt bisericile cele avute și preoții imbuibați în de toate.

Apoi dacă domni dela „Szabadság” chiar au gustul de-a scrie despre preoți și biserici, și au de cuget să-i îndrepte și co-reagă ceva, ar trebui să înceapă dela ai lor, mai pe scurt, ar trebui să-și măture întâiu gunoii din casele lor; și să ne deie nouă

Și cu asta a dispărut. Eu am strigat după dânsul.

— Grăbește, căci peste trei minute pleacă vaporul.

Fereștile erau deschise și s'au putut auzi bine loviturile roților la vapor.

Dar nu mi s'a implinit dorința. Domule Forest nu mi-a căzut în grumazi și barba căruntă n'am simțit-o pe fața mea. A fost foarte încurcat. Adevărat, că idila mea s'a sfârșit, dar și a dânsului tot soarta aceasta a ajuns-o. Din ochii miss Harietei a strălucit spre mine bucuria împreună cu admirație și cu mulțumită.

— Plecăm imediat! — zise bătrânul — degrabă să mergem la Lugano.

Eu le-am pus în vedere barca mea.

Mulțumesc pentru ofert — răspunse sir Forest destul de dur — dar n'o pot primi; caut alt gondolier.

Ochii miss Harriet-ai ca și când ar cere scuză pentru purtarea tatălui său. Eu n-am mai forțat lucrul. Domnul Forest cu fetele a ieșit afară, eu le-am urmat cu inima intristată. Chiar am ajuns într'un coridor mic, scund și întunecos, ce servia ca intrare în ospătarie, când o ploaie torențială s'a lăsat afară. Bătrânul profesor, n'avea încătrău, ci s'a retras în coridor. Pânăce miss Bertha și cu tatăl său priviau din poartă, la cerul înorat și picurii de ploaie ce cădeau în linii diagonale, eu mi-am scos din

chiotoare rămurelul de lămâi și pe neobservate l-am întins miss Harriet-ai. Dânsa l-a primit mută, a rupt o foaie de pe el, a atins-o de buze și mi-a dat-o mie, celelalte le-a ascuns la sân. Apoi i-am întins mâna, la ce dânsa a reagat prin o strânsătură caldă.

Și noi ne-am uitat în clipa aceasta afară, dar zău, n-am fi putut spune, că oare afară lucește soarele, ori doară tot mai plouă. I-am văzut ochii udați în lacrimi. Ploaia a încetat; îndată s'a găsit și barca.

— Cred, că D-Voastre Vă datorez cu mare mulțumită — zise în sfârșit domnul Forest, când și-a luat rămas bun dela mine.

Ce-i drept, miss Harriet n-a zis nimica, dar așa o privire a aruncat spre mine, ce m-a pătruns până în adâncul inimii, și acum încă mă doare, decâteori gândesc la dânsa.

Două zile mai târziu am privit Villa Ceresio. Nici urma familiei Forest nu s'a mai văzut.

Timp de trei oare am șezut pe un scaun vis-avis de Hôtel du Parc, în umbra acăților, meditănd despre Cavallino, Castagnola, Villa Ceresio și despre oglinda lacului ce sclipia în bătaia soarelui.

Frumosul ținut îmi pare acum, atât de fără farmec, gol și trist.

Pe miss Harriet n-am mai văzut-o de atunci, nici veste n-am mai auzit de dânsa.

Aș fi fericit, dacă acestea șire trecân Oceanul Atlantic, ar ajunge înaintea ochilor ei, s'au cel puțin dacă ar ajunge în mâna unei prietene a ei. Aș ruga pe prietina necunoscută a doarei Forest, să-i arete această povestire și să-i aducă la cunoștință, că încă tot mai păstrez cu credință frunza de lămâi atinsă de buzele ei, împreună cu banul de argint, în vila mea spălată de valuri, pe vârful muntelui împodobit cu vii, maslini și cu olivi.

**Cărți postale ilustrate,
cu vederi din Blaj.**

Bucata 6 fileri. — Suta 5 cor. franc'o

DIN ZILELE LUI NERO, roman, după Alexandru Dumas—Tatăl. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto postal. Se află de vânzare în Librăria Seminaria din Blaj.

bună pace căci chiar de-am face ceva rău, are cine să ne controleze.

Iar că „A különös árverés Teremiben nagy feltűntest keltett.“ așa ceva poate că au fost în capul redactorilor dela „Szabad-ság“ și în șapca cea albă dela moara Cinții; dar în parohia Tirimia-mică nu.

Augustin Nilca,
paroh gr.-cat.

Parohie gr.-cat. română în Budapesta.

Primim o lungă corespondență în care se arată într'un chip, poate prea pesimist, urmările desastroase ce rezultă din lipsa unei parohii române unite în capitala țării, care să-și aivă preotul său și măcar o capelă cum au neamții români. Autorul acestei scrisori crede, că acum ar fi timpul cel mai potrivit, când se face regularea congruei. După ce Sfinția Sa Pontificale a declarat, că românii nu sunt supuși parohului rutean și după ce în chipul acesta mulțimea credincioșilor noștri rămân fără păstor, ar fi o necesitate urgentă, ca forurile noastre bisericesti să se gândească asupra înființării acestei parohii cu preot stabil, care să celebreze sf. slujbă, să catechizeze pe copiii gr.-cat. români și să îndeplinească celealalte lipse sufletești ale credincioșilor de legea noastră, cari locuiesc ori petrec în capitala țării. — Supunem cu tot respectul această importantă chestiune atențiunii prealalte a venerabilei superiorități bisericesti.

Noutăți.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Ieroteu Crișan, paroh în Abafăia, a dăruit bisericii din Ohaba (Vicariat), un intravilon de 200 cor. pentru care îi aduce mulțumitele sale curatoratul bisericesc.

— Subscrișul în numele curatoratului bisericesc din Suciag și Baciu aduc cu aceasta ocaziune mulțumită lui Alesandru Dămian și familiei sale, cari a donat pentru sf. biserică din Suciag un rând frumos de ornate sacre. Totodată se aduce mulțumită și lui Ioan Abrudan, cari a procurat pentru biserică gr.-cat. a Bacifului un liturgier. Dumnezeu le răsplătească. Baciu, 17 Februar 1908. Iosif Bogdan, preot gr.-cat.

Distincțiune. Aflăm cu bucurie, că prietinel nostru Dr. Daniil Fireza, secretar episcopesc la Lugoj, a fost numit camarar al Sfinției Sale Pontificale. Trimitem cele mai călduroase felicitări prietinelui nostru pentru această frumoasă și meritată distincțiune.

Știri literare. Din *Odele lui Horat*, traduse pe păr. canonic Gavril Pop. a apărut fasc. V. Ca și trecutele broșuri și aceasta e

plină de prețioase espicări mitologice și arheologice. Toate fasciculele apărute până acum costă 2 cor. — În „Biblioteca pentru toți“ Nr. 311 a apărut done bucăți din aventurile așa de mult c. tite ale lui *Sherlock Holmes* de Conan Doyle. Operele acestui scriitor formează o împreunare cât se poate de fericită a elementului senzational cu un stil literar respectabil. De aci se espică împrejurarea, că scrierile lui Conan Doyle și special acele despre aventurile lui Sherlock Holmes sunt așa de căutate și de cetite: Ar fi de dorit ca editura B. b. l. tecei pentru toți să continue și cu alte povestiri de ale acestui scriitor.

Hymea. Dr. Alexandru Aciu și Letiția Vicaș căsătoriți.

— *Demetriu Radu*, funcț. de bancă în Blaj, și *Eufemia Katona* anunță serbarea cununiei lor, care se va celebra în 1 Martie la 3 oare d. a. în Biserica gr.-cat. din Sibiu.

— *Michail Berinde*, teolog abs. de Gherla și *Elvira Cionte* anunță serbarea cununiei lor, care se va celebra în 1 Martie în Biserica gr.-cat. din Dumbrăvița.

— *Ioan Lucaciu*, învățător în Feleac și *Rafila Munteanu* invită la serbarea cununiei lor, care se va celebra Duminecă, la 1 Martie 1908, în Biserica gr.-cat. română din Cluj, la oarele 3 d. a.

— *Alexandru George Moldovan* și *Susana Alexandru Șandor* logodiți.

In afaceri de dare. Direcțiunea financiară din Aiud avisează pe cei interesați, că după sancționarea noului articol de lege referitor la darea de cl. II. prescrierile făcute după legea cea veche, se vor rectifica din oficiu, fără de a mai trebui apelate.

Peregrinaj la Roma. După cum suntem informați, peregrinajul la Roma se va putea face a treia zi de Paști, dacă cei-ce vor să participe se vor însinua la timp, trimitând taxa de manuar. Indemnăm cu tot adinsul pe cetitorii noștri să grăbească cu însinuarile cari se pot face și la redacțiunea noastră.

Petreceri. Tinerimea română din Cluj, invită la balul ce va avea loc la 6 Martie n. 1908 în sala cea mare a Redutei orașenești. Venitul curat se va da pentru gimnaziul din Brad. Damele sunt rugate intru cât se poate să se prezinte în costume naționale.

— Reuniunea română de cântări „Hilaria“ din Oradea-mare invită la concertul împreunat cu dans ce- va aranja Joi la 5 Martie 1908 n., cu concursul binevoitor a doamnei Emilia Porumb și a domnișoarelor Eugenia Fășșie și Valeria Stefanica. În sala dela „Kereskedelmi Csarnok“ (piața mare). Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului reuniunii și a mesei studenților.

— Societatea română de diletanți „Progresul“ din Făgăraș, invită la producțiune teatrală, ce să va aranja Duminecă, în 8 Martie n. 1908, în sala dela „Hotel Paris“

(Sorea) în Făgăraș. Venitul curat este destinat pentru fondul societății.

— Reuniunea română de muzică și cântări din Bistra, invită la producțiunea teatrală muzicală ce se va ține la 1 Martie 1908 în localul otelul V. Goia. Venitul curat este în favorul Dlui Nicodim Ganea elev al conservatoriului din București și fiu al acestei comune.

— Tinerimea română din Făgăraș și jur invită la petrecerea cu dans ce să va țineă Duminecă în 1 Martie n. în sala dela „Hotelul Paris“ (Sorea). Scopul filantropic.

Bine informați. Despre persecuția pornită contra dlui Ioan Maior, de care a fost vorba în nrul trecut, iată ce cetim în „Alkotmány“ dela 25 crt. sub titlul „Demonstratia unei muzici militare.“ „Lupta“ organul oficios al valahilor ardeleni scrie, că reuniunea pompierilor voluntari din Blaj a aranjat o petrecere cu joc, la care *muzica militară a cântat marșul Deșteaptă-te române*. Publicul a acompaniat muzica cu cântare și a bisat-o cel puțin de zece ori. Ioan Maior, provizor dominal, a făcut arătare despre acest lucru. Și așa mai departe... Destul arăta că colegii dela „Alkotmány“ dau o dovadă de chipul escelent cum sunt informate ziarele lor: minciuni și pervertiri...

Mulțumita publică. Cu ocaziunea balului Reuniunii femeilor române gr.-cat. din Blaj, ținut în 25 Februarie 1908, au binevoit a suprasolvi următorii: Dr. E. Solomon med. 8 cor. I. Negruț profesor 6 cor. fam. Vlassa 6 cor. S. Handrea comerciant 3 cor. Dr. A. Pop medic 3 cor. Bőjthe K. protopretor 3 cor. Lengyel M. pretor 2 cor. V. Suci prof. 2 cor. T. German prof. 1 cor. fam. Nestor 6 cor. E. Muntean jurist 2 cor. Și-au rescumpărat biletele următorii: Aurel Poruț preot Desmir 2 cor. Dr. I. Bălan 2 cor. Gavril Precup prof. 4 cor. F. Kampf croitor 4 cor. Ana Pepelovits 4 cor. Dr. L. Nestor avocat 5 cor. fam. Deac 4 cor. Ștefan Roșian 2 cor. Tuturor acestor onorabile persoane le exprimă mulțumitele sale și pe calea aceasta Comitetul.

Pentru promovarea pietății. La păr. Dr. Iuliu Florian în Cluj (Jokai u. 6) se găsește de vânzare iconițe sfințe a P. C. V. Maria povățuitoarea noastră, cu 12 rugăciuni în onoarea ei, scoase mai ales din paraclis. Aceste 12 rugăciuni, numite „Cununa Preacuratei“, cetite sara de membrii unei familii, sunt menite să promoveze evlavia. Prețul lor e de 60 fil. Tot acolo se găsește medalii de a P. C. Eecioară, pentru prețul de 10 fil. bucata. Le recomandăm cu tot adinsul.

Necrolog. † *Ieronim Muntean*, paroh în Ocișoara, a repausat în 21 n. după un morb scurt în al 54 an al etății și al 24 an al preoției.

Odihnească în pace!

De vânzare:

Calendarul Unirii pe 1908.

Cuprinde pe lângă partea Calendaristică, Șematism și partea literară și noua lege școlară **Art. de lege XXVII din 1907 dimpreună cu Instrucțiunea acestei legi.** — Costă 80 fil. plus 10 fil. porto.

Partea literară.

Mysterium crucis.

Roman

din timpul împăratului Nero

de

Felix Nabor.

(Continuare)

7

Pallas surise confuz; el își aduce aminte, de când a fost fermecat prin frumuseța Aceroniei. Au fost momente, când el, carele de altfel nu să închină decât împărătesei, a ingenunchiat înaintea ei și i-a declarat amor. Aceronia însă a respins cu bruschetă declarațiunile holteiului tomatice.

Pallas a învins de mult această slăbiciune și-și vede de ocupațiunile sale. Cu istetisme și cu înțelepciune reprezintă el interesele stăpânei sale, carea pentru aceea îl distingea înaintea tuturor.

„Ce noutăți ai din Roma?” să tutoarse Agrippina spre favoritul ei.

„Nu multe, stăpână! Împăratului îi cășună iarăși, să umble prin oraș, în masca lui Apollo. A pățit-o însă; a fost doborât cu o lovitură și dus în palatul unui fermecător egiptean. Acolo să pare că i-a plăcut mult, căci a rămas până dimineța.”

„Așadar iarăși s-a restaurat?” întrebă Agrippina îngrijată.

„La dejiun a mâncat douăzeci de stridii și le-a udat cu zece ceșce de vin de Falerne. Stăpână, în brațele femeilor frumoase te restabilești repede.”

„Ce vrei să zici prin aceasta?”

„Egipteanul are o fată foarte frumoasă. Celelalte ți-le poți gândi, stăpână.”

Agrippina clătină din cap. „Să nu se poată el lăsa de aceste bazaconii copilărești! Mi-ar plăcea mai bine, dacă el s'ar ocupa mai mult cu soția sa, decât cu fetele de pe stradă. Trebuie să grăesc iarăși o vorbă serioasă cu el.”

„Ertare, stăpână,” zise Pallas „este timpul să te gătești de călătorie.”

Intre sprâncenele ei să așeză o încrețitură, „Senatul poate să aștepte!” zise ea cu sumeție. „Așa de bucuros ași fi petrecut o oară lângă tine, amicul meu.” îl privi cu tandreță. „Însă principilor nu le este permis să fie fericiți. Datorința, zeița cea severă, le smâncește paharul dela gură, înainte ca ei să-l fi putut baremi atinge cu buzele.”

Afară răsună vocea strigătorului de ceasuri. Agrippina să ridică suspinând, răzâmată de brațul prietinelui. „Spune să prindă caii!”, demândă ea.

După puține minute, pe drumul tiburtinic se puse în mișcare un alai strălucitor. Împărăteasa odihnea pe pernele cele moi din carruca (trăsură de călătorie) închisă cu perdele de porfiră. Patru cai albi ca zăpada duceau pe Agrippina în zbor către Roma.

O gardă pretoriană, cu armatură strălucitoare și cu lăncile ridicate, călăreau înaintea trăsorei, iar dindărapt urmau o ceată de curteni și de sclavi.

Chiar lângă trăsura călărea un bărbat personat, în armatură de aur, și de pe coiful

său lucitor atârna o coadă de cal. Decăteori să aplecă spre frumoasa femeie, fața sa strălucea mai l. minoasă decât cea a zăului războiului.

Capitulul VI.

Desfătarea genului uman.

Sala cea mare strălucea de aur și porfiră; pe eandelabre de aur erau așezate ceșce de argint, în cari ardea tămâie fină, răspândind un miros plăcut.

La capătul salei se ridică tronul împărătesc, cu scaunul destinat, pentru împărat; spatele eră lucrat din aur, împodobit cu mărăgăritare și pietri nestimate; un acoperământ escelent de purpură se întindea până jos la treapta din urmă.

De asupra tronului se află, purtat de coloane aurite și atârnat prin șinoare de aur, un baldachin strălucitor din purpură; de ambe părțile tronului stăteau elefanți uriași din metal nobil cu ochi de rubine și cu șabrace de mătăasă.

În două semicercuri, puse față în față, erau așezate scaunele pentru cei trei sute de senatori; unul după altul intrară ei, cu pași măsurăți, în sală; Epaphroditus, secretarul împăratului, un bărbat mic și uscăcios, salută pe fiecare și-l conducea la locul său.

Seneca, ministrul, dându-și un aer sărbătorec, cu capul său chel ridicat în sus, privea cu sumeție la cei ce soseau.

În capetele ambelor semicercuri erau așezate scaunele celor doi consuli regenți, al căror post acum nu avea nici o importanță, decât numai pentru străinătate, însă totuși se băteau mulți după el.

Când au fost adunați cu toții, apărură Nero cu curtea sa strălucitoare. O togă escelentă de purpură îl învăluia și îi ajungea până la sandalele bătute cu pietri nestimate; la degetele sale străluceau inele de aur, iar părul îi eră așezat în trei rânduri, peste olaltă, de bucle mici, asemenea unei coroane, și presărat cu pulbere fină de aur.

La intrarea împăratului, senatorii se ridicară, strigând: „Salute lui Nero, desfătarea genului uman!”

Împăratul mulțumi și urcă sărbătorește la scaunul său, unde se așeză încet, spre a nu strică împăturătura togei sale.

Înmediat lângă el stătea Seneca, iar o treaptă mai jos, de ambe laturile, Afranius Burrus, prefectul pretorianilor, și Sophonius Tigellinus, favoritul împăratului.

Apoi urmau amplexații și demnitarii cei mai mari, muzicalii, poeții și grupe de pretoriani în armatură strălucitoare.

În tăcerea adâncă ce domnea în sală, împăratul se ridică de pe scaunul său și începă: „Vrednici părinți al înaltului Senat, nobili Romani, bravilor soldați! V-am chemat aci, ca se Vă facem cunoscută voința Noastră.

Imperiul puternic al Nostru este amenintat de pericole, pe cari numai Noi, Noi: Imperatorul, suntem în stare a-le putea delătura.”

Senatorii priveau uimiți; niciodată n-au mai auzit pe împăratul vorbind astfel.

Cezarul continuă: „V-am chemat aci, ca se fiți martori la pertractările ce avem de gând se purtăm cu barbarii dela marea

nordică, cari au venit să se roage pentru pace cu Roma.”

Senatorii ședeau încrămeniți; partizanii Agrippinei își aplecară capetele sub greutatea și asprimea acestor cuvinte. Ei priveau sfioși la pretorianii, cari în ținută amenințătoare, umpleau sala.

La sânul împăratului, ușile de bronz se deschiseră; înăuntru intrară niște bărbați de statură înaltă, cu părul blond; pe cap aveau podoabe ciudate: cap de vier sălbatic, coarne uriașe de zimbru, capete amenințătoare de lup și de urs, aripi puternice de vultur și de șoim! Piei de lup și de urs le acopereau spatele și șoldurile.

În mijlocul acestor staturi sălbatice pășia o femeie, carea întrecea pe ceilalți, cât erau ei de înalți, cu lungimea unui cap. Ea purta un veșmânt de in, mai alb decât zăpada. Gâtul și brațele îi erau libere și de o frumuseță fără scăderi. Un torent de păr auriu se revarsă peste spatele ei și se întindea ca o mantauă de aur aproape până la glesne. Fața ei eră de o frumuseță răpitoare, iar ochii albaștri, ca cerul.

Ea înaintă spre tron, în mijlocul alor doi bărbați, pe cari îi ținea de mâni: la dreapta ei mergea un moșneag cu barbă albă, la stânga un june frumos cu bucle lungi, cari se revărsau în afară de sub coif.

Bărbații priviau mirați la fecioara, ce se apropia ca o zeiță

Cezarul se aplecă înainte și își pironi privirea asupra fetei. „Ce femeie!” murmură buzele sale.

Înaintea barbarilor pășia legatul roman Polycellus, un fost sclav, carele se reînforcea din Britania, pentru a raporta împăratului.

El se închină până la pământ și vorbi: „Ave Caesar! Aci stau fiii Icenilor, cari au venit se roage pe divul imperator pentru pace.”

„Stai,” zise atunci cu voce fermă fecioara și împinse la o parte pe legat. „noi nu suntem sclavi, cari se aibă lipsă de tălmăciu.”

Intreagă adunarea încrămeni de spaimă fiindcă această barbară a cutezat se vaterme ceremonialul sever al Curții. Toți se uitară la Cezar; atunci însă se întâmplă ceva ne mai auzit: împăratul surise!

Fecioara însă continuă neînfricată: „Te salutăm, Claudius Nero, sublimă Cesar!”

Împăratul să ridică, scoborî treptele tronului și binecuvântă pe fecioară.

„Vă salut,” zise el și-i întinse mâinile. „Cum te numești tu, neasămănaveră, strălucitoare?”

„Numele meu este Sigrun și sum fica lui Prasutagu, regele Icenilor.”

„Bine ai venit, frumoasă fică de rege, între zidurile sfinte ale Romei! Bine ai venit Sigrun! Bine a-ți venit, eroilor!”

Nero urcă încet treptele tronului său, apoi așezându-se făcă semn legatului, să-și înceapă raportul.

„Când am debarcat în Britania”, începă acesta. „revoluțiunea eră întinsă pretutindeni. —”

„Pentru că Romanii,” îl intrerupse aci Sigrun, „respinsără, pas cu pas, pe poporul meu de pe locul strămoșesc, pentucă am-

ploații vostri desprețuiau și insultau pe juzii noștri, pentru că usurarii vostri jefuiau cele mai nobile familii ale noastre și le adusă la ruină."

Vorbea ea o zăiță întărită, această mândră copilă de rege.

Legatul însă își increți fruntea: „Preoții vostri fanatici au ațitat ura în contra a tot ce este roman."

„Lăsați-ne pe zăii noștri," strigă Sigrun agitată. „și nu pretindeți, ca în templul lui Claudiu să presărăm tămăe unui zău, pe carele nu-l cunoaștem."

Mânios din cauza contrazicerii, legatul strigă: „Căpetenia tuturor neindestulților însă a fost Boudicca, mama acestei fete, regina Icenilor!"

La această acuză contra mamei sale, Sigrun își ridică capul iritată, și ochii ei albaștri scâpărară fulgere: „Nu insulta pe mama mea cea nobilă," strigă ea și însoțitorii săi își lovira armele și privira încruntați la legat. „Tu, Cezare, ai trimis pe procuratorul tău la tatăl meu, pentru a lua în primirea comoara ce ți-a oferit-o el în semn de pace."

„Comoara," zise Nero și clipi din ochi, „așa este: unde-i comoară?"

„Ascunsă bine, Cezarule! Dar înainte de a vorbi despre aceasta, ascultă cât de infam s-au purtat solii tăi: toate erau așezate în locul cel secret, rudele de aur și argint, inelele și catenele de aur, ceștile și păharele, mărgăritarele, lăzile cu sucin, un munte de aur și bijuterii de aur! Bucuroși ți-am fi dat întreagă bogăția aceasta, dacă ea ar fi rescumpărat pacea pentru poporul nostru. Solii tăi însă au pătruns cu putere armată în fortăreața regelui, au devastat-o, au ucis pe bărbații cari apărau intrarea și au pătruns în apartamentul femeilor, pentru a săvârși fapte volnice. Mama mea a fost insultată, iar sora mea iubită a fost trântită la pământ și eră să fie desonorată. Eu însă nu supraviețui această rușine: își infipse pumnalul în piept. Blăstăm mii de blăstămuri asupra ucigașilor ei! — Eu însă, Cezarule, eu am apucat pe centurionul ce se apropiă de mine și l-am sugrumat cu mâinile acestea."

Romanii priveau incremenți la această față, carea stătea înaintea lor, ca o zăiță răzbunătoare; însuși Nero, pentru care nu există nici o calitate sfântă, simți respect înaintea acestei fete mândre de rege.

„Astfel eu acuz pe solii tăi pentru tradare, pentru omor și pretind pedepsirea lor, puternice Cezar!" zise ea cu demnitate și privi aspru în ochii împăratului.

Icenii încă își ridicară vocile, își lovira scuturile și strigară: „Pedepsește-i, Cezare, pe blăstămații!"

Nero se întoarse neliniștit către legat și întrebă: „Constați tu aceea, ce spune Sigrun?"

„Trebne s-o constat, pentru că e adevărat!"

„Pe Iupiter," strigă Nero, „ticăloșii vor fi aspru pedepsiți!" Apoi făcu sămni legatului, să vorbească mai departe.

„Solii se întoarseră cu mâinile goale," zise legatul. „Icenii însă năvăliră asupra coloniei noastre celei înfloritoare Camulodunum, alungară pe coloniștii noștri, le incendiară casele și îi făcură sclavi"

„Ce blăstămație ne mai auzită," strigă împăratul.

Legatul își plecă capul și senatorii își întinsă ră gâturile; ei presimțau că au să audă ceva și mai rău.

„A picat însă," continuă legatul trăgându-l, ca și când s'ar ști să facă cunoscută această veste, „a picat și Londinium!"

Țipete de spaimă umplură sala; priviri întuncate să îndreptară asupra Icenilor, cari stăteau fără frică și nepăsători.

„Și ce s-a întâmplat după aceea?" întrebă împăratul încordat, iar Romanii priviau întrebători la trăsurile feței legatului, cari erau răci și nesimțitoare, ca acele ale unei statue de bronz.

(Va urma).

Corneliu Moldovan.

— Conferență. —

Doamnelor și Domnișoarelor!

Când cu măreața expoziție națională dela București, am avut prilejul, de a întâlni în casa dlui Iorga, un tinăr modest și simpatic, pe care cunoscutul profesor mi-l presintase cu cuvintele: *poetul Moldovan*, eră acel tinăr scriitor, a cărui prim volum de poezii apărură săptămânile trecute sub titlul „*Flacări*" Imi face plăcere stimată doamne și domnișoare, să vă întrețin în această seară cu câteva citațiuni din proaspetul volum al acestui tinăr scriitor. Și am multă nădejde, că scurta mea conferență va câștiga complacerea Dvoastră, mai ales pentru impregiurarea, norocoasă pentru mine, că una dintre cele mai gingașe soațe a Dvoastră a luat asuprași sarcina să vă declameze o aleasă poezie din acest volum, completând astfel în un chip foarte fericit vorbele mele.

Volumul, „*Flacări*," de care ne ocupăm de abia are 100 pag. e împărțit în două părți: „*Din Povestea neamului*" și *Cântecele nopții*."

Partea primă conține poezii cu subiecte eroice, desvălește pagini îngălbenite din trecutul neamului nostru, ținând ca prin alesele sentimente ce cântă, să facă sufletul nostru să tresalte la pomenirea vremilor de glorie a neamului românesc, sau să-l umple de amărăciune la desgroparea unor evenimente triste. Eu cred, că cea mai mare parte din aceste poezii au fost create sub influința celui bărbat, care priu vorbele și scrisese sale a deșteptat în frații de dincolo o mai viuă gândire pentru trecutul glorios, o mai reală dragoste pentru poporul țaran și o mai activă interesare pentru tot ce e românesc. Sub povețile prof. Iorga, poetul.

Gonind din suflet umbrele durerii

Și toată sila vremilor de-acum

își întoarce gândul spre zile-apuse

Bogate-n vitejie și credință....

Și potolind al sufletului zbucium

Incepe în minte-un vis de biruință

și vede în zări

munți de fum și flacări,

Cetăți și turnuri gata să se darne,

Și-i pare că aude în depărtare

Cai tropotind și zângăniri de arme...

E o notă nouă aceasta în vremile de azi, notă care face foarte mare efect și place de asemeni nespuse de mult. E nota naționalistă în poezie, care a ridicat, și pe Goga așa de sus pe scara literară și care în vremile de luptă națională, în care noi ne zbatem zi

de zi, dă sufletului nostru obosit puteri noue, curagiu și entuziasm în fața sbuciumărilor amare și a desiluziilor și amăgirilor așa de dese...

Să facem câteva spicuri din această primă parte.

(Va urma).

Bibliografie.

A apărut:

„*Familia Română*," apare în fiecare săptămână în 16 pagini cu conținut ales și variat și cu multe ilustrații

Abonamentul costă numai 10 cor. pe un an în Austro-Ungaria, 12 Lei în România.

Redacția și Administrația: Budapesta V. strada Csáky 23.

„*Sămănătorul*," Revistă Literară Săptămânală Anul VII. Nr. 7. cu următorul sumar: *Carmen Sylva*. Bocet (trad. de St. O. Iosif). — C. Theodorescu. *Cântece* (de prin străini). — C. Sandu-Aldea. *Pesear de Islanda* (trad. din P. Loti). — E. Costaș. *Prima vânătoare* (din amintirile unui copil). — V. Calistrat. *Dela Teatru*. — Spicuitor. *Cronică*. — A. Mirea. *Cronică veselă* — Red. Răspunsuri.

Nrul prim se presintă foarte bine.

Posta Administrației.

Am primit și cutăm abonamentul dela:

Benic pe 1907. *Nireș* pe 1908. *Borgo-Muregeni* pe 1907. *G. T. B.-Pesta* pe 1907 și 1908. *M.-Sziget* pe 1907 sem. 1. *D. Ch. Făgăraș* pe 1908. *Lipou* pe 1907. *Felső-Szivágy* pe 1907. *Lábfalva* pe 1905 sem. 2. Vă rugăm și pentru achitarea anilor 1906 și 1907. *Ghișusa de sus* pe 1907. *Dr. L. P. Abrud* pe 1908. *Logig* pe 1906. *Hidécy* pe 1908 sem. 1. *Álmás* pe 1906 sem. 2. *Porez* pe 1908 sem. 1. *Szilágy-Kövesd* pe 1902. Vă rugăm să achitați și anii următori. *Kissajó* pe 1907. *Șiria* pe 1907. *Casina, Lugoj* pe 1908 sem. 1. *E. H. Apșa de jos* pe 1907. *I. I. Gherla* pe 1908 sem. 1. *Dezmir* pe 1908 sem. 1. *V. M. Orade* pe 1908 sem. 1. *Baiaspric* pe 1907 sem. 2. *M-Ludoș* pe 1908 sem. 1. *Sângerul de Câmpia* pe 1907 și 1907. *Școlia de Câmpia* pe 1907. *Szintye* pe 1806. *Sâmpetru de Câmpia* pe 1807. *Felső-Sebes* (p. N. Sajó) pe 1908. *Horgospatak* pe 1908. sem. 1. *Șt. P. Blaj* pe 1907. *Casina, Orăștie* pe 1907. 2. *Nepos* pe 1907. *Casina, Abrud* pe 1908 sem. 1. *Imbuz* pe timpul din 1/10 1907 până în 31/3. 1908. *Sânmartinul de Câmpie* pe 1907. *Fegyvernek* pe 1908 sem. 1. (Pe 1907 sem. 2. s'a plătit în 1/10. 1907). *Sântajude* pe 1907. *Cristofel* pe 1908 sem. 1. *Iod* pe Decembrie 1907 și Ianuarie—Main 1908. *Râualb* pe 1908. *B. D. Lugoj* pe 1908 sem. 1. *Unimăt* pe timpul din 1/10 1907 31/3 1908. *Iacodul rom.* pe 1908. *Silvașul de jos* pe 1908. *Reun. lect.* *Năsdul* pe 1/1—31/3 1908. *Micuș* pe 1908. *Cătina* pe 1908 sem. 1. *Lechința de Murăș* pe 1908 sem. 1. *Marcocș* pe 1899. Vă rugăm și pentru restența din anii următori.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

p. redacție responz.: Augustin Gruția.

Sgârciul

durere de stomac, scaunul prea des să vindecă numai decât prin folosirea pilulelor laxative Rebarbara-Elsa, pilulele lui Feller 6 cutii, 4 cor. franco să-le comandăm dela Eugen V. Feller, Stubica Centrale

28 (cott. Zagrab)

Laczi

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de soaune de fer pentru
clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

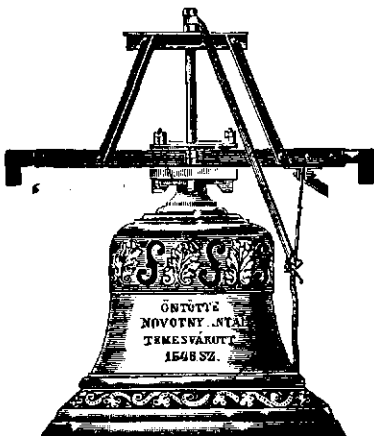
(27) 29-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut. construite spre întoarcere cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o laure prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai volunioasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(28) 29-52

Intemeiată la anul 1868

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune. edificii de ori-ce fel, mobile, măruni, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix. asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări ponorale fără cercetare medicală
Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 94,975.294 coroane.
capitale asigurate asupra vieții: 9,293.195 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit: pentru despăgubiri de incendii 4,295,120.15 cor. pentru capitale asigurate pe viață 3,760,810.21 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Se află de vânzare în Librăria semin. din. Bla

1. Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. Prețul 20 fil. + 10 fil. porto post.

2. Cestiuni din dreptul și istoria bisericeii românești unite, Blaj 1893. Partea I 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fil. Partea II 400 pag. 8° scrisă de Dr. Aug. Bunea, costă 2 cor. + 10 fil. porto.

3. Vechile Episcopii românești: a Vadului, Geogăului, Silvașului și Băgradului Blaj 1902 8° 162 pag. Prețul 2 cor. 10 fil. pentru România 3 lei).

4. Episcopii P. P. Aron. și Dionisiu Novacovici, sau Istoria Românilor transilvaneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fil. (pentru România 5 lei).

5. Discursuri. Autonomia bisericească. Diverse, prețul 5 cor. (pentru România 6 lei).

6. Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria, prețul 3 cor. (pentru România 4 lei)

7. Timoteiu Cipariu, Pauegirie, prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

8. Mitropolitul Sava Brancovici, prețul 1 cor. 50 fil. + 10. fil. porto.

ACATISTUL MIC,

sau carte ce cuprinde în sine rugăciuni către Preasf. Născătoare de Dumnezeu leg 24 fil

BIBLIOTECA UNIREI. *)

1. Benhur sau zilele lui Mesia, de Levis Wallace. 2 v. 2.90
2. M. Eminescu. Studiū critic. —.90
3. Câte-va momente din începuturile bisericeii rom. de C. Auner —.20
4. Nume de familie la românii din Ungaria, de A. Viciu. —.12
5. Din viața lui I. Micul de M. Străjan —.16
6. Albertina. Povestire de Dr. V. Bojor. —.30
7. Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II. 3.40
8. Cele doue fețe ale lumii de Nicu —.30
9. Ziua Deșteptării de Aurel Fodor. —.16
10. Cele două conștiințe, pieză teatrală în 5 acte, trad. de Simion Zehan —.40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 1 Nrii ii, primese cu 6-10 cor. în loc 8-84 cor o

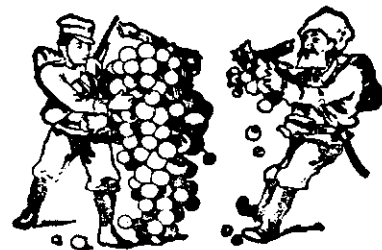
Dracul în școală.

Povestire populară.

Tradusă după Bolondea de

Augustin Paul.

Prețul 1 cor. 50 fil.

Vițe nobilitate

trimite cu *garanță, asortiment bogat*, de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima pepinerie cu vițe nobilitate

de pe Târnava.

Proprietar: FR. CASPARI, Medias (Ardeal) Nr. 54.

Cereți catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării. Fiecare proprietar de vie să poate convinge înainte de a comanda de solidaritatea firmei, adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

(80) 19-40